

Sygn. akt I CSK 661/22

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z wniosku J. B.
z udziałem Ł. M., M. J., A. C., E. C., M. S., M. S.1, [...] Parku Narodowego, Skarbu
Państwa - Starosty [...], Skarbu Państwa - Urzędu Morskiego w S. i Gminy [...]
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 września 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie
z dnia 4 lutego 2021 r., sygn. akt II Ca 12/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od J. B. na rzecz Ł. M. kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca J. B. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie, oddalającego apelację skarżącego od postanowienia Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o ustanowienie drogi koniecznej, prowadzonej z udziałem Ł. M. i innych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał oczywistą zasadność skargi. Wystąpienie tej przyczyny kasacyjnej wynikało, zdaniem skarżącego, z naruszenia art. 145 § 1 i 3 k.c. W ocenie wnioskodawcy Sąd Okręgowy obowiązany był, wobec ustalenia, że nieruchomości skarżącego nie posiada dostępu do drogi publicznej, do ustanowienia służebności przechodu i przejazdu o określonych parametrach technicznych. Jednocześnie wnioskodawca wskazał, że Sąd drugiej instancji nieprawidłowo nałożył na niego ciężar wykazania, że dysponuje on decyzją o warunkach zabudowy dla nieruchomości potencjalnie władnącej oraz że *in casu* istotnie konieczne jest ustanowienie służebności drogowej w kształcie zgodnym z wnioskiem, mimo że parametry drogi odpowiadać miały tym wskazanym w § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie świadczy o spełnieniu wymagań stawianych w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Rzecz nie tylko w tym, że motywy wniosku sprowadzają się do powtórzenia zarzutów

kasacyjnych oraz skróconej, zmodyfikowanej wersji ich uzasadnienia, lecz w tym, że skarżący nie przedstawił argumentacji zdolnej do przekonania o oczywistej zasadności skargi.

Po pierwsze, argumentacja skarżącego, choć z założenia nakierowana na wykazanie analizowanej przyczyny kasacyjnej, nie odnosi się do zasadniczych motywów orzeczenia Sądu Okręgowego. Sąd ten wskazał, że rozstrzygnięcie sprawy wymagało wyważenia interesów wnioskodawcy i uczestników postępowania, a tymczasem skarżący „przez cały czas trwania postępowania nie zdołał w sposób przekonujący wyjaśnić ani nawet sprecyzować w ogólny sposób, jakie są jego plany związane z nabytą nieruchomością”. To z kolei uniemożliwiło Sądowi dokonanie oceny czynników, które w świetle art. 145 k.c. determinują rozstrzygnięcie o istnieniu podstaw do ustanowienia służebności oraz o zakresie niezbędnego ograniczenia prawa własności nieruchomości obciążonej.

Skarżący nie podniósł racji dotyczących opisanych kwestii, lecz poprzestaje na wyeksponowaniu niespornego w sprawie faktu, że nieruchomość nie posiada dostępu do drogi publicznej. Brak odpowiedniego dostępu, choć stanowi przesłankę konieczną ustanowienia drogi koniecznej, jest jednak zdecydowanie niewystarczający do uwzględnienia wniosku opartego na art. 145 k.c. Badaniu podlega kompleks zagadnień, podlegający ocenie w celu, jak określił to Sąd Okręgowy, „należytego wyważenia zarówno interesów wnioskodawcy, jak i właścicieli nieruchomości sąsiadujących z należącą do niego działką, przez które przebiegać miałyby droga konieczna”. Bez podważenia, jako oczywiście nietrafnych, przytoczonych przez Sąd Okręgowy względów, które zdecydowały o odmowie ustanowienia służebności drogi koniecznej, stanowisko wnioskodawcy nie może być uznane za dotyczące sedna rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji, a w konsekwencji za świadczące o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Po drugie, Sąd Okręgowy nie przydał również, wbrew wydzwiałowi uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, szczególnej wagi temu, że skarżący nie dysponuje decyzją o warunkach zabudowy. Kwestia ta pojawiła się jedynie na marginesie wyводу, w kontekście niemożności ustalenia potrzeb gruntu (potencjalnie) władającego, wywołanej, w ocenie Sądu drugiej

instancji, postawą skarżącego. Zaistnienie analizowanej przyczyny kasacyjnej nie wynika także z przywołanego przez wnioskodawcę argumentu, że *in casu* konieczne jest ustanowienie służebności o parametrach technicznych zbieżnych z tymi, które wynikają z § 14 ust. 2 przywołanego uprzednio rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Skarżący nie wyjaśnił bowiem, dlaczego przepis ten, z uwagi na możliwe perspektywy inwestycyjne, miałby mieć zastosowanie w sprawie. Na marginesie wypada zauważyć, że samo istnienie administracyjnych wymagań stawianych inwestycjom budowlanym nie stanowi argumentu na rzecz ustanowienia służebności drogi koniecznej, a sąd rozstrzygający o zasadności wniosku jest obowiązany, tak jak w badanym przypadku, dokonać oceny wszystkich czynników wskazanych w art. 145 k.c.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono, mając na względzie sporne interesy stron, a ich wysokość ustalając na podstawie § 5 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[as]